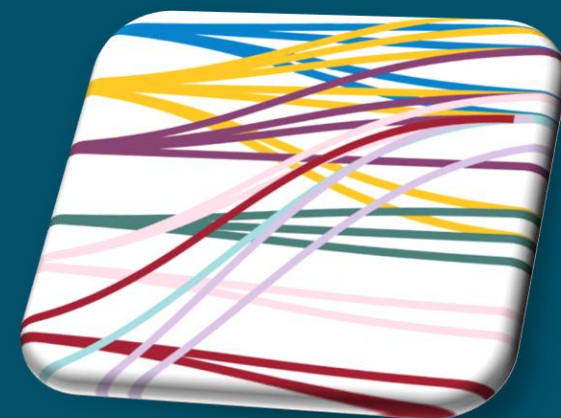

Alkoholfloken

*Radikal tjenesteinnovasjon
i regelverksforvaltningen*

Helsedirektoratet

- Fagdirektorat og myndighetsorgan på helse- og folkehelseområdet
- Nasjonal tolkningsmyndighet og veileder i alkoholoven
- Bevillingsmyndighet for statlige tilvirkningsbevillinger og statlige skjenkebevillinger

Alkoholregelverket er komplekst og fragmentert

Regelverk	Departementer /regelverkseiere	Bevillingsmyndigheter	Bevillingssøkere
Alkoholloven m. forskrifter	Helse- og omsorgsdepartementet	Helsedirektoratet	Tilvirkere/produsenter Tog og Fly Forsvarets messer
		Statsforvaltere	Skip Rutebåter Cruiseskip
		Alle landets kommuner	Innbygger Salgssteder Skjenkesteder
Serveringsloven	Nærings- og fiskeridepartementet	Alle landets kommuner	Serveringssteder
Særavgiftsforskriften	Finansdepartementet	Skatteetaten	Importører/leverandører Grossister
	Andre berørte departementer Justisdepartementet Arbeids- og inkluderingsdepartementet Kommunal og distriksdepartementet		

BEVILLINGSSØKERE

KOBLINGER

TJENESTER (BEVILLINGSTYPER)

- 1 Statlig tilvirkningsbevilling
- 2 Registrering som avgiftspliktig (særavgift)
- 3 Kommunal serveringsbevilling
- 4 Kommunal skjenkebevilling
 - 4a ordinær
 - 4b enkelt anledning
 - 4c ambulerende bevilling
 - 4d utvidet med rett til innførsel/tilvirkning
- 5 Kommunal salgsbevilling
 - 5a ordinær
 - 5b enkelt anledning
 - 5c utvidet med rett til innførsel/tilvirkning
- 6 Statlig skjenkebevilling for skip
 - 6a ordinær
 - 6b utvidet med rett til innførsel
- 7 Statlig skjenkebevilling for tog/fly
 - 7a ordinær
 - 7b utvidet med rett til innførsel
- 8 Statlig skjenkebevilling for Forsvarets messer
 - 8a ordinær
 - 8b utvidet med rett til innførsel

Utredning 2024-25

- *Identifisere tiltak* som kan bidra til bedre etterlevelse av lover og regelverk, forenkling og forbedring for næringslivet og mer effektiv saksbehandling med god kvalitet i forvaltningen
- Beskrive et *helhetlig, omforent kunnskapsgrunnlag*, som kan bidra til at de beste forslagene til tiltak kan prioriteres, finansieres og gjennomføres.

En bedre brukerreise for:

Espen og Ellen Eplemost

Sara Servicetorg

Harald Helsedirektorat

Kunnskapsgrunnlaget

Dokumentgjennomgang

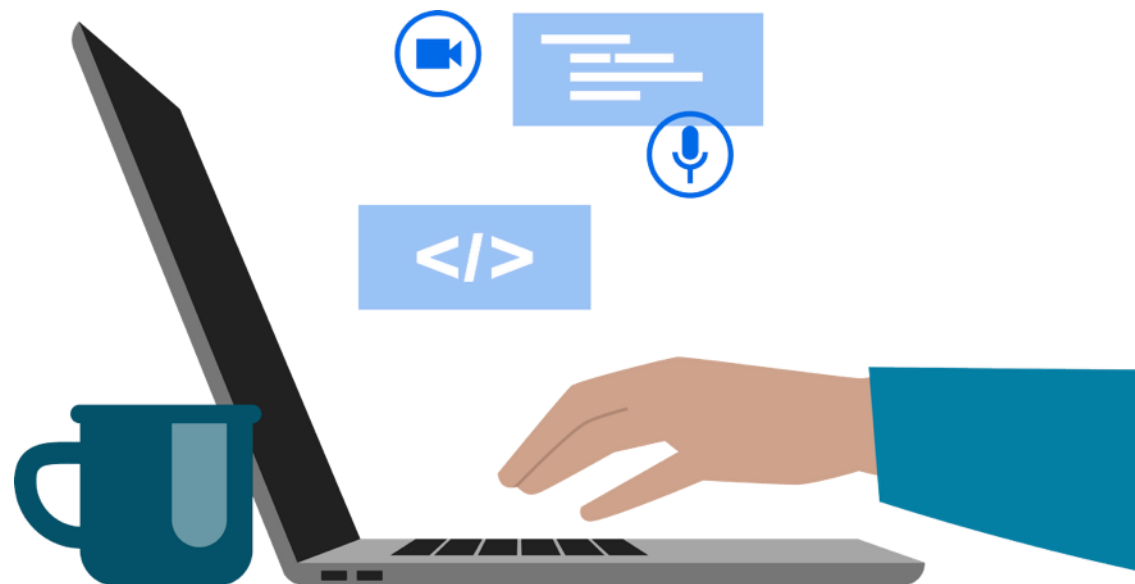
Én til én-samtaler

Workshops/Arbeidsmøter

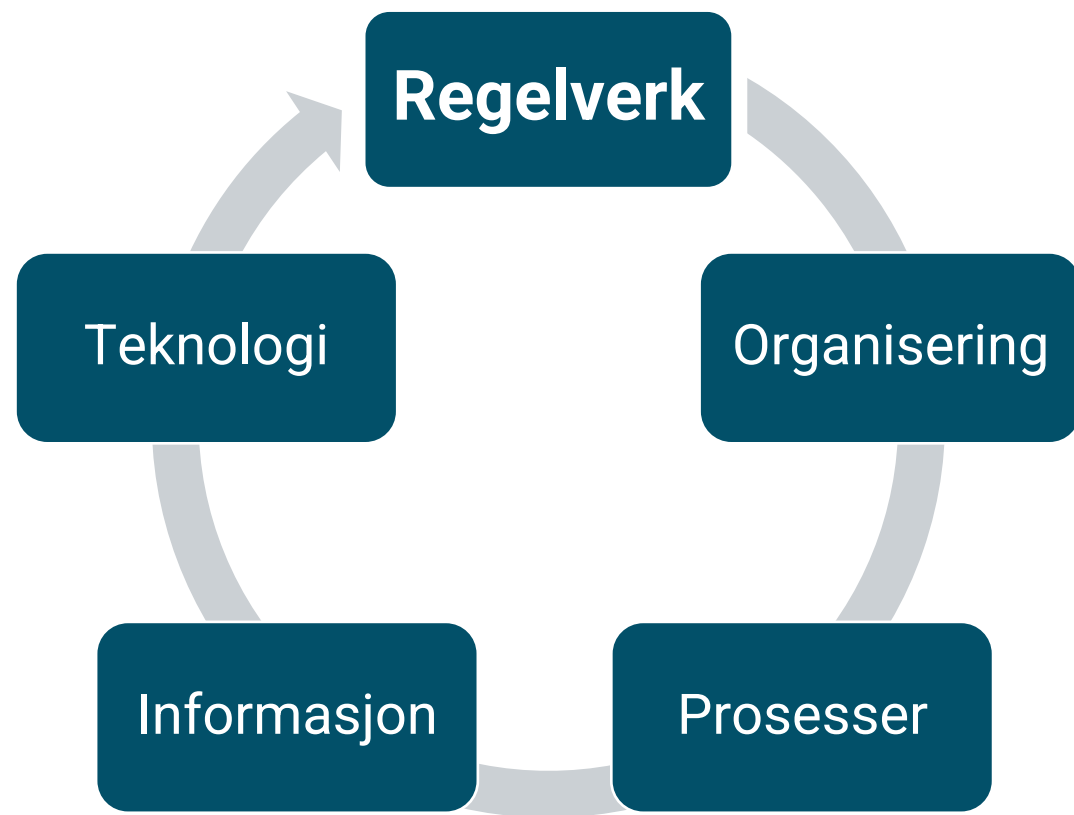
Kommunenes forvaltning av alkoholloven

Hva er utfordringen på alkoholområdet?

➤ Regelverket er *rotårsaken* til utfordringene på alkoholområdet

- Flere regelverk som ikke harmonerer
- Ulike myndighetsnivåer
- Tungvinte prosesser
- Søknads- og saksbehandlingsprosesser
 - Lite standardisert og vanskelig å bruke
 - Ulik praksis og lite forutsigbarhet
 - Lite effektiv saksbehandling
- Lite tilpasset dagens digitale samfunn

Gjennomføring av tiltak - stegvis tilnærming

Kartlegge regelverk

Fase 1

God kommunikasjon og veiledning
Utredningstiltak

Regelverksutvikling?

Fase 2

Nasjonal informasjon
Bedre prosess- og
beslutningsstøtte

Fase 3

Nasjonal portal
Ferdigstille prosess- og
beslutningsstøtte

Hvorfor Stimulab?

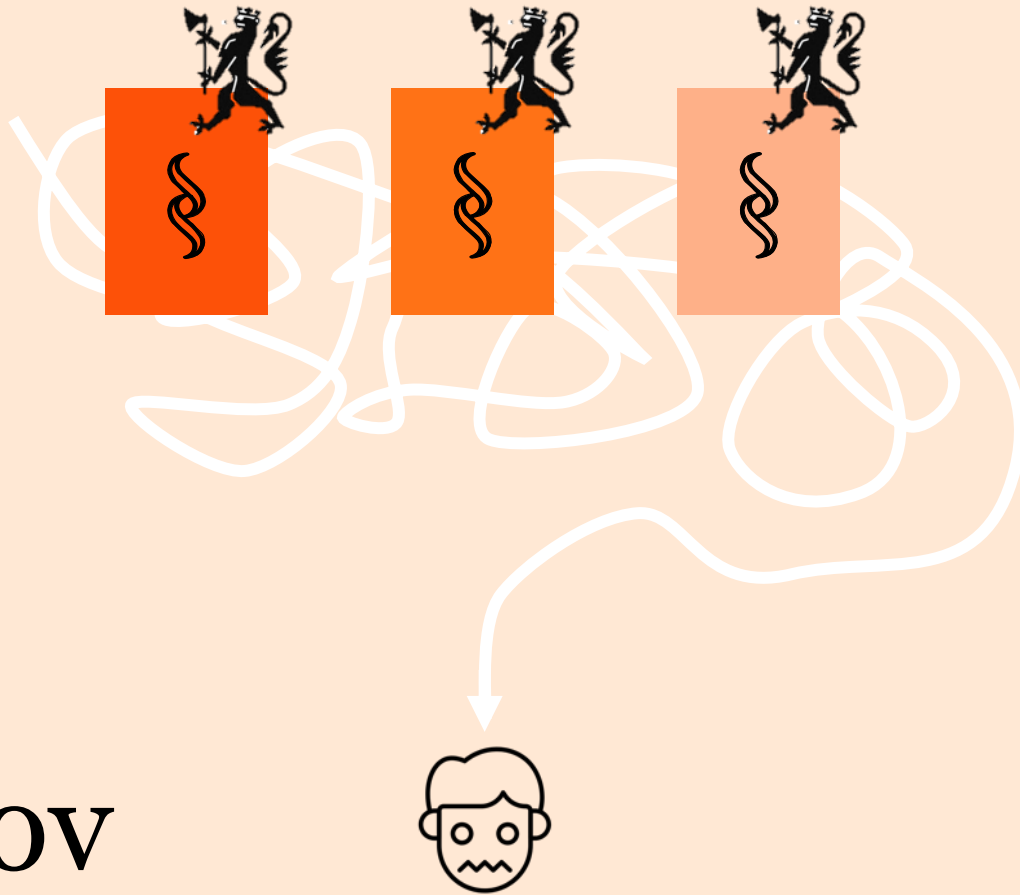
- Vi vil få til noe radikalt – skape endring!
- Behov for å tenke nytt om utvikling av regelverk
- Et smidigere regelverk og mindre byråkrati – til beste for både brukere og forvaltere
- Mindre støy og friksjon rundt alkoholloven
- Jobbe sømløst på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer

Dette er Stimulab

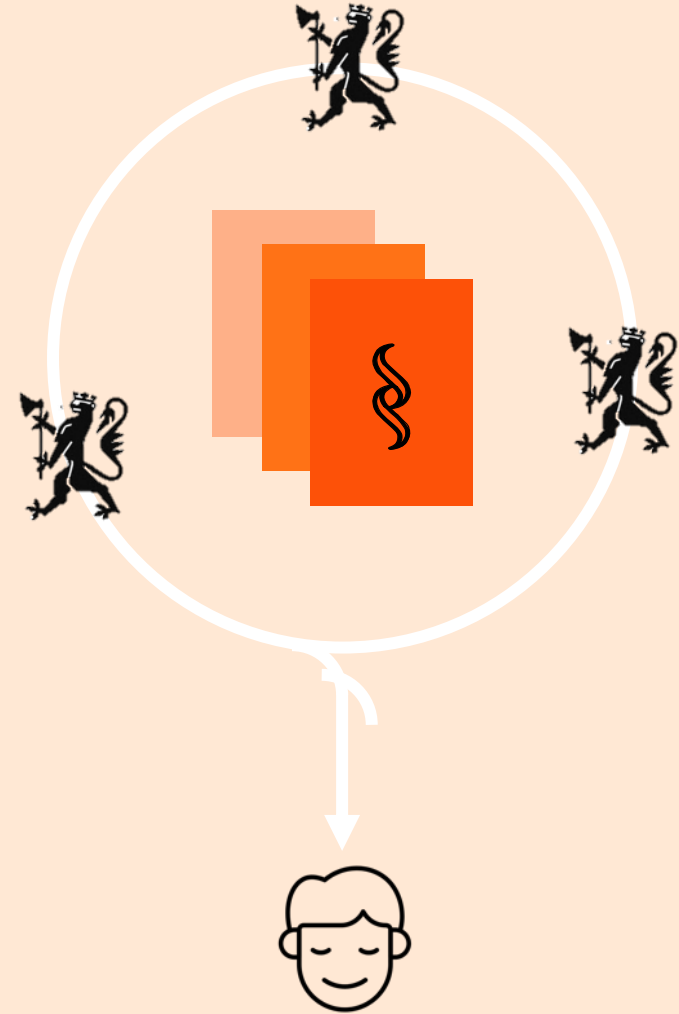
Gjennom Stimulab skal Digitaliseringsdirektoratet og DOGA stimulere til offentlig innovasjon fra brukernes perspektiv. Vi støtter statlige og kommunale virksomheter som våger å tenke nytt om roller og systemer, og som er villige til å endre disse for å levere bedre tjenester til brukerne.

FRA DAGENS SITUASJON...

Behov

...TIL HIT

Teamet

PwC

Helsedir - Prosjektgruppe

- Prosjektledelse
- **Juridisk kompetanse** på alkoholloven og serveringsloven
- **Forvaltningskompetanse** på bevillingssaker fra statlig og kommunalt nivå
- Erfaring med designdrevet innovasjon og Stimulab

*Fra floke til
et enhetlig
regelverk på
alkoholområdet*

PwC - Kjerneteam

- Tjenestedesign
- Systemorientert design
- Prosessledelse
- KI

PwC - Fageksperter

- Scenario- og fremtidsmetodikk
- Offentlig forvaltning og gevinster
- Juridisk og regelverksutvikling
- Tjenestedesign og regelverksutvikling
- Digital samhandling
- Datadeling

Samarbeidspartnere - Fagressurser

- Helse- og omsorgsdepartementet
- Skatteetaten
- Politidirektoratet
- Statsforvalteren
- Kommuner
- KS
- Næringsliv

“

Vi har forståelse for, og støtter intensjonen i, dagens regelverk, men det er deler av regelverket som ikke fungerer for små aktører.

Eplebønder og siderprodusenter: Endre og Sigrid

www.siderhagen.no

Det hjelper ikke at vi sender høringsforespørsler digitalt til politiet, når de ikke bruker egne digitale løsninger, og må sende svaret tilbake i alminnelig postgang.

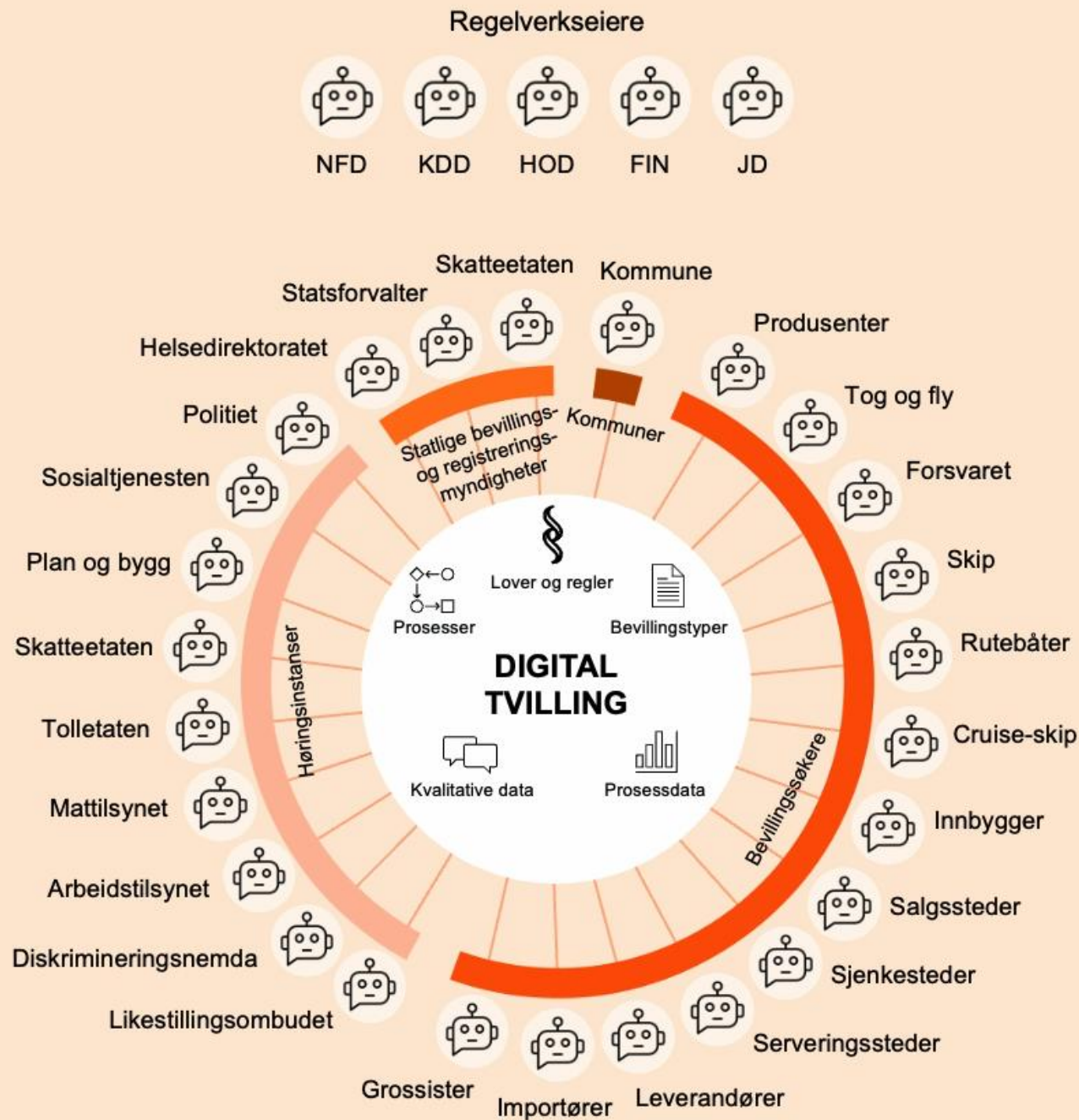
Hanne, saksbehandler i Fredrikstad Kommune

“

Det spiller ingen rolle hvor godt fundert et lovforslag er, om ikke politisk ledelse støtter endringsreisen.

Jurist, regelverksutvikler i et direktorat

Hvordan blir brukerne påvirket av endringer i systemet?

Hvordan blir systemet påvirket av endringer i lover, regler og prosesser?

SYSTEMWORKSHOP

VISJONSWORKSHOP

SIMULERINGSWORKSHOP

ENDRINGSWORKSHOP

HØRINGSFORSLAG

Regjeringa.no

Tema ▾

Dokument ▾

Aktuell ▾

Forsida • Dokument ▾

Høyringar

Høyring nyttar ein for at innbyggjarar og næringsliv skal få seie si meining om kva forvaltninga gjer og korleis dei oppgåvene sine.

> Kva er ei høyring?

> Oversyn over høyringar med høyringsfristar og høyringsperioden

✉ Abonner på nyheitsvarsel

Søk i høyringar

Søkefilter ▴

SYSTEMKARTET

Et øyeblikksbilde

STRATEGIER OG FØRINGER

Nasjonal alkohollisens
Strategien legger vekt på å redusere alkoholforbruket og dermed redusere risikoen for helseproblemer og sosialt utryk. Dette gjøres ved å redusere tilgjengeligheten til alkohol og øke kontrollen over salg og konsum. Dette innebærer også å redusere alkoholforbruket i offentlige anstalter og i arbeidssammenheng.

Protektionsstrategi
Mål: Si 10 år før alkohol er et alvorlig helseproblem for alle borgere. Dette gjøres ved å redusere alkoholforbruket og øke kontrollen over salg og konsum. Dette innebærer også å redusere alkoholforbruket i offentlige anstalter og i arbeidssammenheng.

Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024-2030
Strategien setter fokus på å fremme digitalisering og øke effektiviteten i offentlig sektor. Dette gjøres ved å redusere papirbruk og øke digitalisering av tjenester. Dette innebærer også å redusere papirbruk og øke digitalisering av tjenester.

Mål: Si 10 år før alkohol er et alvorlig helseproblem for alle borgere. Dette gjøres ved å redusere alkoholforbruket og øke kontrollen over salg og konsum. Dette innebærer også å redusere alkoholforbruket i offentlige anstalter og i arbeidssammenheng.

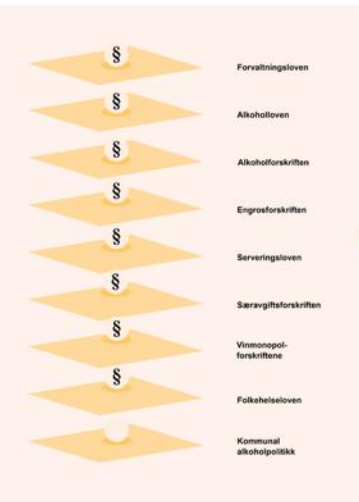
Strategi for Helseforvaltningen
Helseforvaltningen legger vekt på å redusere alkoholforbruket og øke kontrollen over salg og konsum. Dette gjøres ved å redusere alkoholforbruket og øke kontrollen over salg og konsum. Dette innebærer også å redusere alkoholforbruket i offentlige anstalter og i arbeidssammenheng.

Forvaltning av alkohollisens
Forvaltningen legger vekt på å redusere alkoholforbruket og øke kontrollen over salg og konsum. Dette gjøres ved å redusere alkoholforbruket og øke kontrollen over salg og konsum. Dette innebærer også å redusere alkoholforbruket i offentlige anstalter og i arbeidssammenheng.

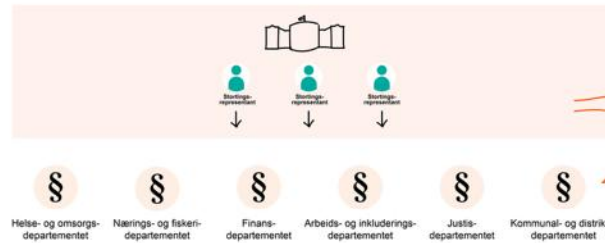
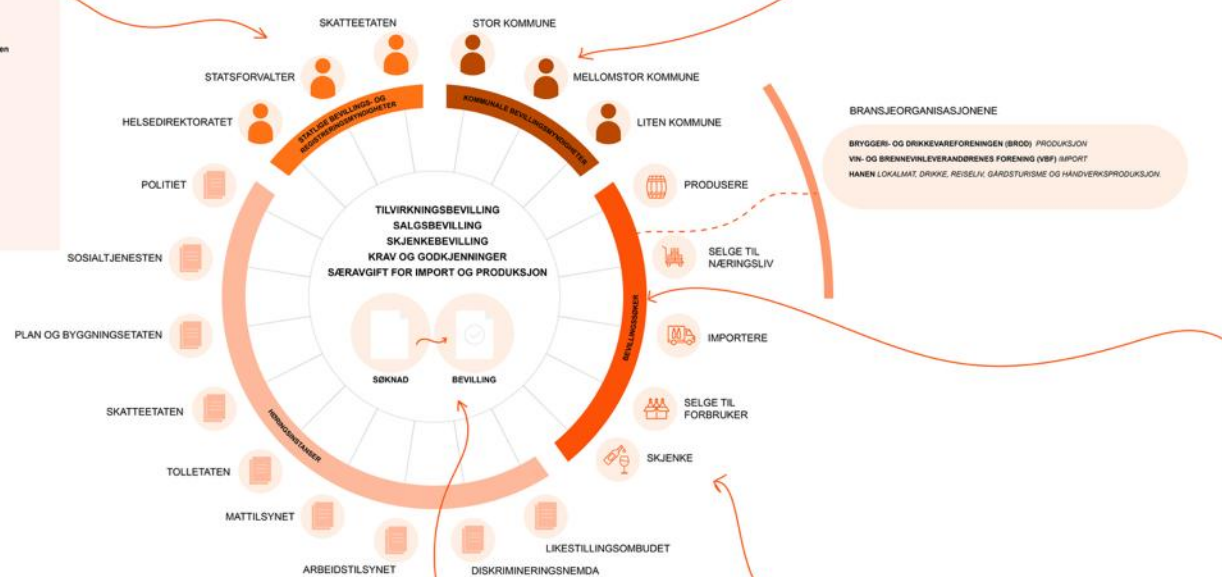
Digitalisering som hovedstrategi
Digitalisering er hovedstrategi for å redusere papirbruk og øke effektiviteten i offentlig sektor. Dette gjøres ved å redusere papirbruk og øke digitalisering av tjenester. Dette innebærer også å redusere papirbruk og øke digitalisering av tjenester.

Digitalisering som hovedstrategi
Digitalisering er hovedstrategi for å redusere papirbruk og øke effektiviteten i offentlig sektor. Dette gjøres ved å redusere papirbruk og øke digitalisering av tjenester. Dette innebærer også å redusere papirbruk og øke digitalisering av tjenester.

REGELVERK OG HENSYN

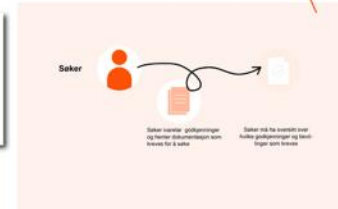
POLITISK

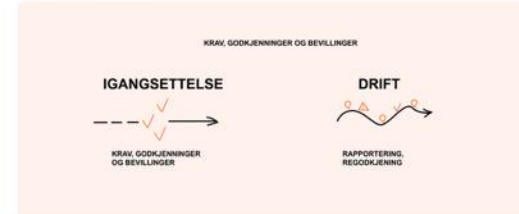
BRANSJEORGANISASJONENE
BRYGGER- OG DRILLEKAREFORENINGEN (BROD) PRODUKSJON
VIN- OG BRENNEVINLEVERANDØRERES FORENING (VBF) IMPORT
HANEN LOKALMAT, DRILLEK, REISELIV, GARDSTURISME OG HANDELSKUNSTPRODUKSJON

DOKUMENTASJON

BRUKERPROSESSER

SYSTEMKARTET

Et øyeblikksbilde

STRATEGIER OG FØRINGER

Nasjonal alkoholstrategi

Strategien legger vekt på å redusere alkoholrelaterte skader gjennom streng regulering av tilgjengelighet og markedsføring, styrket kommunalt ansvar, samt målrettet forebygging og tidlig innsats i helse- og omsorgstjenestene. Den understreker at alkohol ikke er en ordinær vare, og at både individuelle og samfunnsmessige kostnader krever en solidarisk politikk. Regjeringen viderefører hovedlinjene i norsk alkoholpolitikk og introduserer tiltak for bedre kunnskap, tydeligere regelverk og mer effektiv håndheving – med særlig fokus på å beskytte barn og unge, styrke kommunenes kompetanse og sikre alkoholfrie arenaer.

Folkehelsemeldinga

Meld. St. 15 2022–2023
Helse- og omsorgsdepartementet
14. oktober 2022
Folkehelsemeldinga 2022
Folkehelsemeldinga 2022

Meld. St. 15 slår fast at alkohol er en sentral risikofaktor for dårlig folkehelse, og regjeringen vil redusere totalforbruket gjennom videreføring av en restriktiv alkoholpolitikk, styrket forebygging og bedre regelverksetterlevelse, særlig i kommunene.

Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030

Strategien setter retning for at Norge skal bli verdens mest digitaliserte land innen 2030. Den vektlegger sterkere styring og samordning av digitaliseringspolitikken, bedre utnyttelse av data og kunstig intelligens, trygg og robust digital infrastruktur, økt digital inkludering og kompetanse, samt modernisering av offentlig sektor gjennom sammenhengende, brukervennlige og sikre digitale tjenester. Hovedmålet er å bruke digitalisering som et verktøy for å løse store samfunnsutfordringer – fra klimaomstilling og arbeidskraftbehov til sikkerhet, tillit og sosial bærekraft. [regjeringen.no]

Meld. St. 6 (2024–2025) Melding til Stortinget - Gründere og oppstartsbedrifter

Regjeringen vil:
Utvikle en egen strategi for lokalmat og lokal drikk, hvor alkoholholdig drikk (som øl og vin) inngår

- Vurdere om dagens virkemidler er tilstrekkelige
- Identifisere hvordan man kan få flere til å satse på lokal drikkproduksjon
- Bidra til å nå målet om 25 mrd. kroner i omsetning innen 2035

Styrke rammevilkår for lokal drikkproduksjon gjennom Innovasjon Norge
Lokal drikkproduksjon (øl, fruktvin m.m.) får tilgang til sentrale støtteordninger:

- Etableringskudd for nye drikkprodusenter
 - Bedriftsutviklingskudd for investeringer, produksjonsutstyr, produktutvikling m.m.
 - Virkemidler for rekruttering, kompetanse og nettverk
 - Særlig støtte til prosjekter som kobler mat, drikk og reiseliv
- Dette gjelder spesielt for drikkprodusenter som tar utgangspunkt i gårdens egne ressurser – f.eks. epler, bær, korn, honning etc.

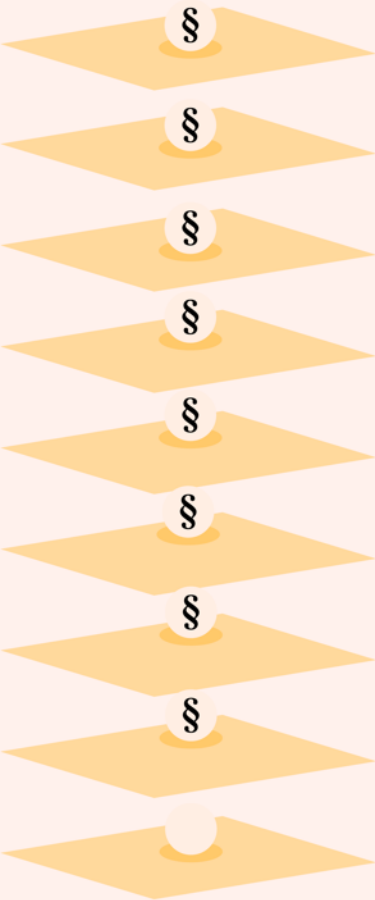
Strategi for Helsedirektoratet

Alkoholpolitikk og folkehelse
Helsedirektoratet følger opp Nasjonal alkoholstrategi med mål om å redusere skadelig alkoholbruk og videreføre hovedlinjene i norsk alkoholpolitikk. Tyngdepunktet ligger på forebygging, kunnskapsbasert regulering og å støtte kommunene i å utøve en ansvarlig alkoholpolitikk. Komplexiteten i regelverket innebærer et økt behov for kompetanse, presis veiledning og systemer som sikrer etterlevelse hos både kommuner og næringsliv.

Forenkling av alkoholforvaltning
Direktoratet arbeider for en mer sammenhengende og brukervennlig forvaltning av bevillinger og registreringer. Dagens prosesser (alkohollov, serveringslov, særavgifter) oppleves som fragmenterte for både kommuner og aktører. Derfor prioriteres tiltak som reduserer administrativ byrde, forbedrer datakvalitet og legger grunnlag for raskere, mer effektiv saksbehandling på tvers av forvaltningsnivåer.

REGEKVERK OG HENSYN

Forvaltningsloven

Alkoholloven

Alkoholforskriften

Engrosforskriften

Serveringsloven

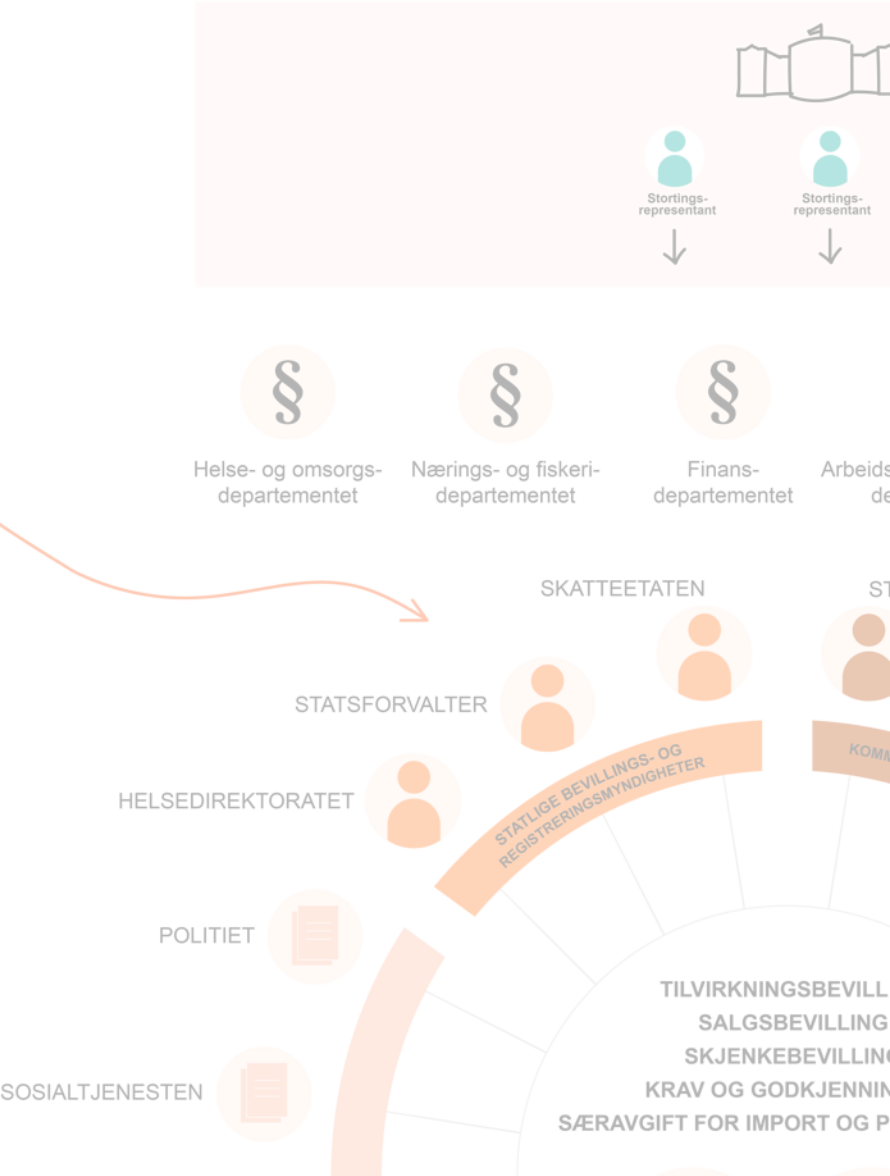
Særavgiftsforskriften

Vinmonopol-forskriftene

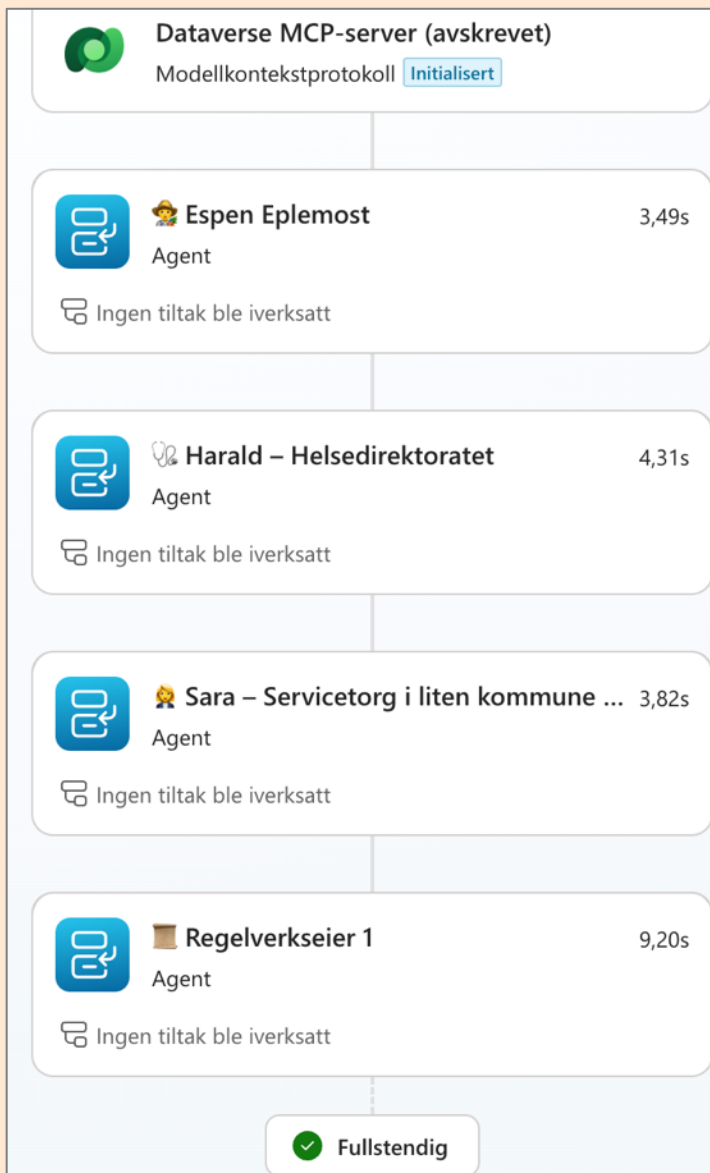
Folkehelseloven

Kommunal alkoholpolitikk

POLITISK

«Hva skal til for å tillate servering alkohol etter kl 03:00 under fotball-VM?»

Fordeler:

- Økt omsetning for serveringssteder og produsenter.
- Kan styrke lokalt næringsliv under et stort arrangement.

Ulemper og risiko:

- Dokumentert økning i vold, ulykker og helsetjenestebelastning.
- Strider mot nasjonale alkoholpolitiske mål.
- Økt ressursbruk for kommuner (kontroll, saksbehandling).
- Skaper presedens og kan føre til ulik praksis og mer byråkrati.

Hva må til juridisk:

- Kommunene kan gi dispensasjon for utvidet skjenketid innenfor lovens rammer (ikke etter kl. 03.00).
- For nasjonal løsning: forskriftsendring eller midlertidig lovendring, med høringsplikt og utredning.
- Alternativt: Helsedirektoratet kan gi veiledning, men dette er skjønnbasert og kan utfordre rettssikkerhet.

Vil du at jeg **utarbeider et forslag til prosess for hvordan en kommune kan gi dispensasjon for utvidet skjenketid under VM**, eller skal jeg **lage en oversikt over hva som kreves for en nasjonal forskriftsendring**?

Hva må til for at det skal kunne serveres alkohol under fotball VM selv etter 2 på natten?

90/2000

Forvaltning og myndigheter: Mer effektiv ressursbruk, mindre behov for skjønn, og bedre grunnlag for digitalisering.

Brukere og næringsliv: Redusert byråkrati, økt forutsigbarhet og enklere etterlevelse.

Rettssikkerhet: Ensartede regler gir likebehandling og færre feil.

Samfunnsperspektiv: Bedre kontroll og styrket folkehelsearbeid.

Tvillingen representerer ikke virkeligheten godt nok

Feil informasjonsmengde og kompleksitet

For høy tillit til teknologien

For lav tillit (forståelse) til teknologien

For lite eksperimentering og læring

Eksponensiell hallusinerings

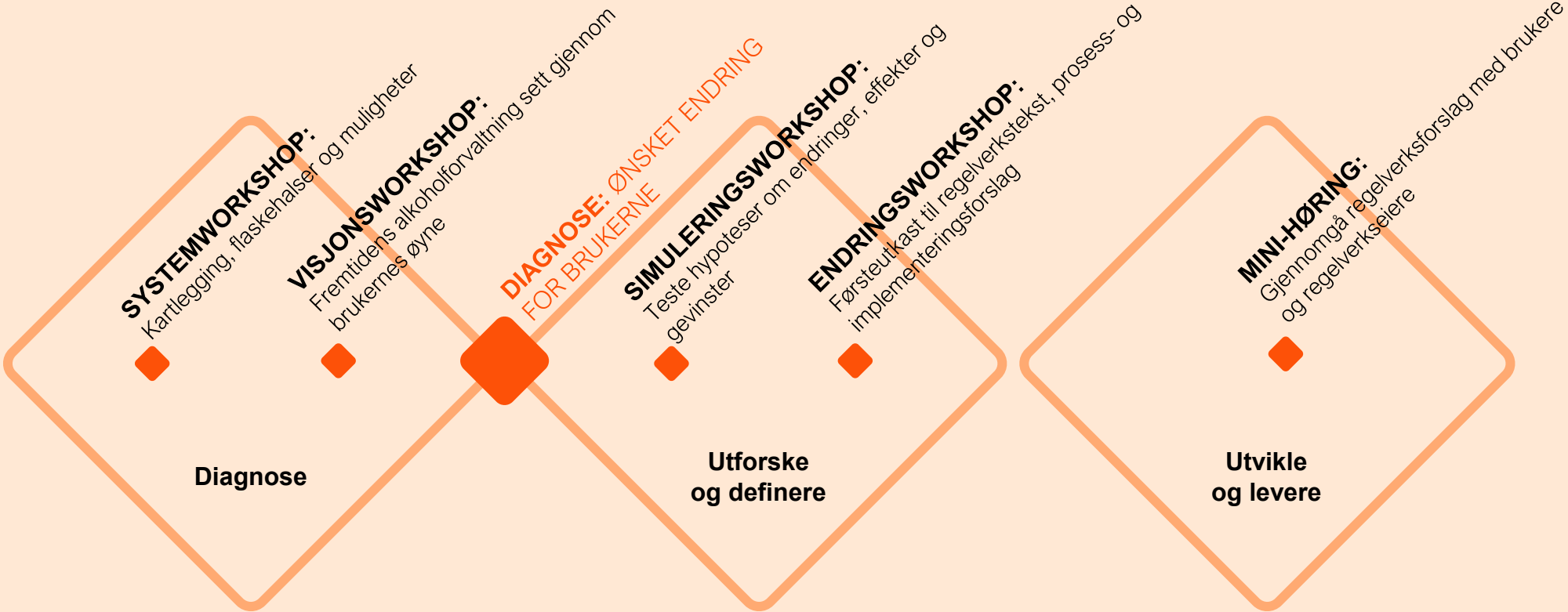
Tvillingen forvitres over tid

GEVINSTER

RISIKO

Risikoapetitt

Samskaping

Vi skal **utforske** nye metoder for å utvikle regelverk

Den digitale tvillingen skal gi prosjektet en radikal **innovasjonshøyde**

Vi vil **involvere** brukere og interessenter på nyskapende og tillitsvekkende måter